

ДО

Министерство на правосъдието
МИНИСТЪРА НА ПРАВОСЪДИЕТО

Г-ЖА ЦЕЦКА ЦАЧЕВА

СТАНОВИЩЕ

от Българската Асоциация на Вещите Лица и Експертите (БА ВЛЕК) – гр. София,

Българска Асоциация на Съдебните Експерти Криминалисти (БАСЕК) – гр. София,

Сдружение за Експертизи, Финансово-икономически и Технически Анализи (СЕФИТА) – гр. София,

□□□□□□□□□□ **Съюз на Независимите Автотехнически Експерти в България (СНАТЕБ) – гр. София**

□□□□□□□□□□ **Евроцентър за повишаване на квалификацията на експерти и оценители – гр. София**

ОТНОСНО: Проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 2/2015 г. на МП за вписването, квалификацията и възнагражденията на вещите лица, публикуван на интернет сайта на Министерството на правосъдието;

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО МИНИСТЪР,

На 05.12.2017 г. на интернет сайта на Министерството на правосъдието, в раздел Нормативни актове/Проекти на нормативни актове, беше публикуван за обществено обсъждане проект на НИД на Наредба № 2/2015 г. на МП за вписването, квалификацията и възнагражденията на вещите лица.

Като неправителствени организации, обединяващи високо квалифицирани специалисти, които осъществяват експертна дейност, в т.ч. и по възлагане от органите на съда и на досъдебното производство, и на основание чл. 69 (2) от АПК, изразяваме следното наше общо

СТАНОВИЩЕ:

1. ВЪВЕДЕНИЕ Въпреки настояванията ни по време на заседанията на сформиранията към МП работна група, не е намерило отражение в проекта на НИД искането ни за еднозначно изясняване на характера на експертната дейност в досъдебни и съдебни производства – като доставка на услуга, чрез допълнение в § 1 т. 4 от ДР към Наредба № 2/2015 г. на МП. Предлагаме да се допълни:

"Експертиза" е процесуално регламентирана дейност с характера на доставка на услуга, извършвана по искане на компетентния орган от лица, които притежават специални знания и умения за изследване на определени обекти или други обстоятелства, свързани с изясняването на определени обстоятелства.

Пояснението е в съответствие с положения от Конституцията ни, Европейската конвенция за правата на човека, както и с добрата практика, описваща отношенията по извършване на съдебни експертизи в страните от ЕС.

Обстоятелството, че съдебните експертизи се възлагат с акт на орган от досъдебното или съдебно производство, не променя характера на възникващите отношения – полагане на труд срещу заплащане на възнаграждение, съответстващо на извършената работа.

2. ВЪВЕДЕНИЕ Възражаваме срещу включението §14 в проекта на НИД.

Такъв вид изменение и допълнение не са обсъждани в заседанията на работната група към МП.

Становището ни е противоположно – че справките-декларации следва да са обвързващи за органа, възложил експертизата, тъй като те се изготвят по общоприет финансово-икономически подход – разходоориентирано ценообразуване, и включват два основни ценообразуващи елемента – единична цена, която е нормативно фиксирана, и време за извършване на възложената работа, което вещото лице декларира при условията на чл. 313 от НК.

Представянето от вещите лица на справки-декларации с не обвързващ (информационен) характер обезсмисля тяхното съставяне, засилва проявлението на т. нар. „познавателен парадокс”, и създава предпоставки за възникване на корупционни практики, както и на индиректен контрол над експертните заключения.

Предлагаме, в случай че горното ни становище е неприемливо, изготвянето на справки-декларации да отпадне като задължение на вещите лица, и параметрите на експертната дейност, в т.ч. сложност, специфика, обем, срок, възнаграждение, присъщо-необходими разходи и други, да се уточняват предварително – при възлагане на експертиза.

Още повече, че според практиката на съдилищата до настоящия момент, исковете на вещи лица срещу възлагащи органи относно тяхно финансово ощетяване във връзка с извършени експертизи и коригирани възнаграждения, се считат от съда за недопустими.

3.□□□□ Предлагаме да се прецизират допълненията в § 11, §12 и § 13 от проекта на НИД, според които служители на МВР и ПРБ, назначени на експертни длъжности, могат да имат качеството на вещи лица.

Считаме това за противоречащо на принципа за процесуална и познавателна независимост на вещото лице, както и за възможно наличие на конфликт на интереси.

4.□□□□ Поддържаме становището ни, че отношенията по възлагане и извършване на съдебни експертизи следва да се регулират от нарочен Закон за съдебната експертиза.

Наредбата, като подзаконов акт, не може да компенсира множеството непълноти и несъответствия в положенията, касаещи участието на вещите лица в съдебния процес, съдържащи се в сега действащата нормативна уредба, а също и отсъствието на концептуално виждане за цялостно уреждане на дейността и мястото на съдебното

експертизиране в съдебната ни система.

Прочее аналогично становище е изразявано както от предишните състави на ВСС и МП, така също и при приключване на работата в предходни междуведомствени работни групи, организирани от МП и СЮБ.

Надяваме се с настоящото да сме били полезни и оставаме на разположение за допълнителни уточнения при необходимост,

С уважение,

.....

доц. д-р Симеон Ананиев –

Председател на БА ВЛЕК

.....

Иван Савов –

Член на УС на БАСЕК

.....

маг. ик. Веселина Попова –

Председател на УС на СЕФИТА

.....

проф. д.т.н. Станимир Карапетков –

Председател на СНАТЕБ

.....

д-р арх. Людмил Андреев -

Председател на ЕЦПКЕО

П.П. Считаме за целесъобразно общото ни становище в процедурата по обществено обсъждане на НИД, да бъде оповестено на сайта на Министерството на правосъдието, каквато практика съществува по отношение на становища, изразявани в Съвета за прилагане на Актуализираната стратегия за съдебна реформа.